

Bestsellerová autorská dvojica

RACHEL COHN
DAVID LEVITHAN

DASH

A
LILY

DVANÁŠŤ DNÍ DO VIANOC

Preložila
DENISA JAHIČOVÁ

COO
BOO

Dash a Lily – Dvanásť dní do vianoc

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.albatrosmedia.sk

COO
BOO

RACHEL COHN, DAVID LEVITHAN
Dash a Lily – Dvanásť dní do vianoc – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

DASH

A
LILY

DVANÁŠŤ DNÍ DO VIANOČ

RACHEL COHN
DAVID LEVITHAN

DASH

A
LILY

DVANÁŠŤ DNÍ DO VIANOC

Z angličtiny preložila
DENISA JAHIČOVÁ

COO
BOO

Rachel Cohn and David Levithan: Twelve Days of Dash and Lily

Copyright © 2016 by Rachel Cohn and David Levithan
All rights throughout the world are reserved to Proprietor.
Translation © Denisa Jahičová, 2022
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2022

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-3256-7
ISBN e-knihy 978-80-566-3264-2 (1. zverejnenie, 2023) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-566-3265-9 (1. zverejnenie, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-566-3266-6 (1. zverejnenie, 2023) (mobi)

*Venované E. L. Konigsburgovej
(za to, že nás vyslala na naše prvé
knižné dobrodružstvo v New Yorku)*

Prvá kapitola

–Dash–

Hruška na strome jarabíc

Sobota 13. decembra

Chodil som s Lily už takmer rok, lenže nech som sa akoľvek snažil, jej brat ma nemal rád, nedôveroval mi a nebol som podľa neho dosť dobrý pre jeho sestru. Preto ma prekvapilo, keď ma pozval na obed – len my dvaja.

Určite máš správne číslo? odpísal som mu.

Nebud' kretén. Čakám ťa tam, odpovedal.

Čudné bolo, že aj keď som sa to snažil poprieť, vedel som, prečo sa so mnou chcel stretnúť a o čom sa chcel rozprávať.

Mňa odhadol zle, no mal pravdu v tom, že tu bol jeden problém.

Bol to ťažký rok.

Spočiatku ani nie. Vtedy som ešte často siahal po trápnych slovách ako *úžasné!* a *super!*, pretože Vianoce a Nový

rok mi priniesli aj niečo iné než len starý dobrý nákupný ošiaľ a depresiu, ktorá po ňom nasleduje. Začiatok roka mi priniesol Lily – bystrú a veselú Lily. Vďaka nej som konečne prijal predstavu dobromyseľného tučka v červenom obleku, voziaceho sa na saniach s turbom. Vďaka nej som pocítil hrejivú radosť, keď Otec Čas podal kľúčiky Novému roku v podobe bábätka a povedal: „Tu máš, odteraz šoféruješ ty.“ Vďaka nej som začal opovrhovať tým, ako rád vecami opovrhujem. Rok sme začali tým, že sme sa bozkávali v tajnej miestnosti so vzácnymi knihami v Strande, našom oblúbenom kníhkupectve. Vyzeralo to, že nás čakajú dobré časy.

A čakali. Na isté obdobie.

Zoznámila sa s mojimi kamarátmi. Dopadlo to dobre.

Zoznámil som sa s mnohými členmi jej takmer neko-
nečnej rodiny. Dopadlo to obstojne.

Zoznámila sa s mojimi rodičmi a nevlastnými rodičmi. Nechápali, ako si ich mrzutý synátor mohol domov priviesť niekoho, kto neustále žiari radosťou. No nestážovali sa. V skutočnosti boli trochu ohúrení, a to spôsobom, ktorý si Newyorčania zvyčajne rezervujú pre dokonalú šišku, jazdu taxíkom cez päťdesiat blokov bez jedinej červenej na semafore a približne každý piaty z filmov Woodyho Allena, ktorý sa mu vydaril.

Zoznámil som sa s jej milovaným dedkom. Môj stisk pri podávaní ruky sa mu pozdával a vyjadril sa, že to mu stačí na to, aby ma svojej vnučke schválil. Napriek tomu som sa mu snažil zapáčiť ešte viac, lebo bol typ muža, ktorého oči sa rozžiarila pri spomienke na bejzbalový zápas pred päťdesiatich rokov.

Langston, Lilin brat, bol ťažší oriešok. Väčšinou sa nám vyhýbal. Neprekážalo mi to, s Lily som nechodil preto, aby som trávil čas s jej bratom. Chodil som s Lily preto, aby som trávil čas s Lily.

A čas som s ňou skutočne *trávil*. Nechodili sme do rovnakej školy a nežili sme v tej istej štvrti, tak sme si spravili prechodný domov z Manhattanu. Pobehovali sme cez zamrznuté parky a nachádzali útočisko v kaviarňach Think či na ktoromkoľvek filme, ktorý premietali v centre IFC. Ukázal som jej svoje obľúbené zákutia Newyorskej verejnej knižnice. Ona mi objednala svoj obľúbený dezert v pekárni Levain... teda v podstate všetky, ktoré predávali.

Manhattanu naše výpravy ani trochu neprekážali.

Január sa preklopil do februára. Chlad začal vsakovať do kostí mesta a úsmevy sa stávali nedostatkovým tovarom. Sneh nás tešil, keď padal, no čím dlhšie sa v uliciach držal, tým menej bol vítaný. Všade sme chodili chránení viacerými vrstvami oblečenia a ničoho sme sa nemohli dotýkať priamo.

Ale Lily – Lily to neprekážalo. Jej žilom boli huňaté rukavice, teplá čokoláda a snehová anjelici, ktorí sa vzniesú zo zeme a tancujú vo vzduchu. Vravela, že miluje zimu, a mňa zaujímalo, či k niektorému z ročných období prechováva čosi iné než lásku. Robil som všetko preto, aby som jej oduševnenie prijal ako čosi úprimné. Moja mentálna pec bola nastavená na spaľovanie, nie na vyžarovanie tepla. Nechápal som, ako môže byť taká šťastná. Ja som ju však ľúbil a rozhodol som sa, že jej šťastie nebudem spochybňovať, ale prijmem ho za svoje.

Lenže potom...

Dva dni pred jej narodeninami, v máji, som požiadal svojho kamaráta Boomera, aby mi pomohol uplietť jej červený sveter. Zistil som, že nech si človek pozrie hocikolko videí na youtube, je nemožné uplietť celý červený sveter za jedno popoludnie. Zazvonil mi telefón a ja som ho nepočul. Potom zazvonil znovu, ale ruky som mal zaneprázdnené. Až o dve hodiny neskôr som si všimol, koľko správ som premeškal.

Vtedy som sa dozvedel, že jej milovaný dedko dostal mierne, no zle načasovaný infarkt, práve keď vystupoval po schodoch vedúcich k ich bytu. Spadol. A padal. A ležal tam aspoň polhodinu, ledva pri vedomí, až kým sa domov nevrátila Lily a nenašla ho. Sanitke trvalo celú večnosť, kým sa tam dostala. Lily sa pozerala, ako dedko pomaly stráca vedomie. Pozerala sa, ako ho oživujú. Čakala, neschopná sa viac pozerieť, ako balansuje na pokraji života.

Jej rodičia boli v zahraničí. Langston bol v škole, kde nemohol používať mobil. Ja som sa venoval jej svetru, takže som si nevšimol, že mi volá. Bola sama v čakárni Presbyteriánskej nemocnice a bála sa, že stratí čosi, čo dovtedy považovala za samozrejmé.

Dedko prežil, no trvalo veľmi dlho, kým sa zotavil. Prežil, no stálo ho to veľa bolesti. Prežil, pretože mu pomohla prežiť, a táto pomoc si vyžiadala svoju daň. Keby umrel, bolo by to strašné, no stále sa pozerieť, aký je utrápený a znechutený, bolo takmer rovnako zlé.

Jej rodičia sa vrátili a Langston sa ponúkol, že si dá prestávku od výšky. Snažil som sa byť nápomocný. Ale toto bolo

na nej. Dedko bol jej zodpovednosť; trvala na tom. A on mal priveľké bolesti na to, aby sa s ňou hádal. Nevyčítal som mu to – tiež by som si z nás všetkých vybral ju, ak by mi mal niekto pomôcť znovu sa dostať na nohy. Chcel by som, aby ma práve ona priviedla späť k životu. Aj za cenu toho, že jej život stratí čosi zo svojho pôvabu, ktorý mal predtým.

Práve optimistov vždy bolí najviac, keď sa veci pokazia. Nechcela sa o tom rozprávať a mne chýbala slovná zásoba na to, aby som ju presvedčil. Povedala, že pre ňu budem miestom úniku, a to mi lichotilo. Podporoval som ju, no bola to pasívna podpora, akú nám poskytuje stolička či stĺp, nie aktívna podpora ľudskej bytosti, ktorá toho druhého drží vzpriamene. Jej starý otec behal po nemocniciach kvôli operáciám, komplikáciám z operácií a po následných rehabilitáciách, a my dvaja sme spolu trávili čoraz menej času – menej času na túlanie sa mestom, menej času na túlanie sa zákuťami myšlienok toho druhého. Obdobie skúšok a písomiek ubehlo rýchlosťou svetla a prišlo leto. Našla si prácu ako dobrovoľníčka v rehabilitačnom centre, ktoré navštevoval jej starý otec, len aby s ním mohla byť čo najviac a aby mohla pomáhať ostatným ľuďom, ktorí to potrebovali. Tráпил ma pocit viny, lebo som v tom čase so svojimi rodičmi chodil na jednu dovolenku za druhou – otec chcel prekonať matkin výlet do Montrealu tým, že ma vzal do Paríža. Túžil som na otca nakričať, ale potom som si uvedomil, že by bolo strašne rozmazané hnevať sa na otca, že ma vzal do Paríža. No predovšetkým som nechcel byť s ním; chcel som byť doma s Lily.

Začiatkom nového školského roka sa veci zlepšili. Dedko začal znovu chodiť a Lily od seba odháňal pre jej vlastné dobro. Myslel som si, že sa jej ulaví, a aj sa tak správala, ale sčasti sa stále bála. No namiesto toho, aby som tú tému otvoril, nechal som to tak v domnienke, že ak budeme bezstarostnosť predstierať – že všetko je v poriadku, raz príde chvíľa, keď sa z polovičatej lži stane polovičatá pravda a z nej nakoniec celá pravda.

Škola sa znovu rozbehla, boli sme stále medzi kamarátmi, a preto bolo ľahké myslieť si, že veci sa vrátili do normálu. Užívali sme si, mohli sme sa túlať mestom a pritom na mesto zabudnúť. Lily v sebe skrývala miesta, ktoré pre mňa neboli prístupné, no zároveň v nej bolo mnoho iných miest, kam som prístup mal. Tá časť jej bytosti, ktorá sa smiala na tom, ako sa niektorí psíčkari podobajú na svojich zvieracích miláčikov. Tá časť jej bytosti, ktorá plakala pri reláciách, v ktorých sa podarí zachrániť reštauráciu na pokraji bankrotu. Tá časť jej bytosti, ktorá mi odložila balíček vegánskych penových cukríkov, lebo som jej raz povedal, ako veľmi mi chutia.

Až pred Vianocami sa v našej idylke začali ukazovať praskliny.

Moje srdce sa zvyklo počas Vianoc scvrknúť na veľkosť pohľadnice. Nenávidel som, ako všetky tie davy turistov vytvárajú v uliciach čosi ako zrazeninu, ktorá ich zapchala. Tiež som neznášal, ako obvyklý šum mesta prehlušila klišéovitá sentimentálnosť. Väčšina ľudí rátala dni do Vianoc, aby stihla vybaviť nákupy. Ja som ich rátal, lebo som to chcel

mať konečne za sebou a túžil som po začiatku pochmúrnejšej, skutočnejšej zimy.

V mojom srdci cínového vojačika nebolo miesta pre Lily, lenže ona sa doň natlačila aj tak. A priniesla Vianoce so sebou.

Nechápte ma zle – stále mi pripadalo pokrytecké, že na konci každého roka sa opájame štedrosťou a v momente, keď otočíme stránku kalendára, po štedrosti ani stopy. U Lily mi to neprekážalo, pretože ona bola plná láskavosti počas celého roka. A zrazu som si túto vlastnosť začal všímať aj u iných – keď som čakal na Langstona v reštaurácii Le Pain Quotidien, videl som túto neutíchajúcu štedrosť v pohľadoch, ktoré si vymieňajú páry, a rovnako aj v spôsobe, akým sa väčšina rodičov (aj tých podráždených) pozerá na svoje deti. Všade som teraz videl kúsky Lily. No v samotnej Lily som ich zrazu videl pomenej.

Očividne som v tom nebol sám, lebo vo chvíli, keď si Langston sadol, povedal: „Pozri, nemám v úmysle sa s tebou nejako bratříčkovať, ale musíme niečo urobiť a musí to byť hneď.“

„Čo sa stalo?“ opýtal som sa.

„Do Vianoc ostáva dvanásť dní, však?“

Prikývol som. Naozaj, bolo trinásteho decembra.

„Dvanásť dní do Vianoc a v našom byte je jedna veľká, zívajúca diera. Vieš prečo?“

„Termity?“

„Sklapni. V našom byte je veľká, zívajúca diera, lebo *ne máme vianočný stromček*. Lily sa zvyčajne nevie dočkať, kým dojeme zvyšky z Dňa vďakyvzdania, a potom sa ponáhľa

zaobstarať stromček – myslí si, že v tomto meste sa všetky dobré stromčeky hneď rozpredajú a čím dlhšie čakáme, tým je väčšia šanca, že náš stromček nebude hodný Vianoc. Takže stromček je postavený ešte pred prvým decembrom a nasledujúce dva týždne strávi zdobením. Štrnásteho máme ceremóniu zažínania sviečok – Lily predstiera, že ide o starodávnu rodinnú tradíciu, ale v skutočnosti s tým začala, keď mala jedenásť rokov, a dnes to má istý *nádych* tradície. Ale tento rok – nič. Žiadny stromček. Všetky ozdoby sú stále v škatuliach. A zažínanie sviečok má byť zajtra. Pani Basil E. už objednala občerstvenie – a ja neviem, ako jej povedať, že nám chýba stromček.“

Chápal som jeho strach. Vo chvíli, keď ich prateta – ktorú sme všetci volali pani Basil E. podľa postavy starej a výstrednej pani z jedného detského románu – otvorí dvere, vyčítí neprítomnosť stromčeka a nebude sa unúvať, aby skryla svoje sklamanie.

„Tak prečo jednoducho nezoženieš stromček?“ opýtal som sa.

Langston sa v úžase nad mojou tuposťou plesol po čele. „Pretože to má na starosti Lily! Lily to zbožňuje! A keby sme ho kúpili bez nej, je to, akoby sme upozorňovali na to, že to nespravila, z čoho by jej bolo ešte horšie.“

„Pravda, pravda, pravda,“ prisvedčil som.

Prišla čašníčka a objednali sme si pečivo – myslím, že sme obaja vedeli, že na poriadne jedlo by nám tento rozhovor nepostačil.

Keď sme si objednali, pokračoval som: „Spýtal si sa jej na ten stromček, či to zariadi?“

„Skúsil som to,“ odvetil Langston. „Opýtal som sa jej priamočiaro: ‚Hej, prečo nemáme stromček?‘ A vieš, aká bola jej odpoveď? ‚Nejako sa na to necítim.‘“

„To sa na Lily nepodobá.“

„Ja viem! Tak som si povedal, že nastal čas na krízové riešenie. Preto som ti napísal.“

„Ale čo s tým môžem spraviť?“

„Rozprávala sa o tom s tebou?“

Ani počas nášho konverzačného prímeria som nechcel, aby Langston poznal celú pravdu – že s Lily sme sa od Dňa vďakyvzdania veľmi nerozprávali. Občas sme si vyšli do múzea alebo na večeru. Občas sme sa pobozkali alebo sa trochu dlhšie bozkávali – nič, čo by nepatrilo do televízneho vysielania pred ôsmou hodinou večer. Navonok sme spolu stále chodili. Lenže to chodenie mi pripadalo dosť... zdanlivé.

Toto som Langstonovi nepriznal, lebo mi bolo trápne, že som to dopustil. A nepovedal som mu to ani preto, lebo som sa bál, že by sa začal strachovať. Mal som dosť práce so svojimi vlastnými obavami.

Radšej som teda prehodil: „Nie, o stromčeku sme sa nerozprávali.“

„A nepozvala ťa na zažínanie sviečok?“

Zavrtel som hlavou. „Počujem o tom prvý raz.“

„Myslel som si. Zdá sa mi, že prísť plánujú len členovia rodiny, ktorí chodia každý rok. Pozvánky zvyčajne rozposiela Lily. Asi sa tento rok necítila ani na toto.“

„Niečo spraviť musíme.“

„Áno, ale čo? Naozaj by to vyzeralo ako zrada, keby som sa zobral a kúpil stromček.“

Chvíľu som o tom premýšľal a niečo mi napadlo.

„Čo ak predsa existuje riešenie?“

Langston naklonil hlavu, pozrel sa na mňa. „Počúvam.“

„Čo keby som jej *ja* kúpil stromček? Ako darček. Súčasť vianočného darčeka odo mňa. Nevie, že viem o vašej rodinnej tradícii. Nejakoby som to celé zahral.“

Langston nechcel môj nápad prijať, pretože by to znamenalo, že prijíma aj mňa samotného, aspoň na chvíľu. Ale v jeho očiach sa na moment víťazoslávne zablysko, a to ho prezradilo.

„Mohli by sme jej povedať, že sme ho priniesli pri príležitosti osláv dvanástich dní vianočného voľna,“ premýšľal nahlas.

„Nezačína sa vianočné voľno až po Vianociach?“

Langston mávol rukou. „Detail.“

Nebol som si istý, či to bude také jednoduché, ale za pokus to stálo.

„Okej,“ súhlasil som. „Ja prinesiem stromček. Ty sa tvár prekvapene. K tomuto rozhovoru nikdy nedošlo. Dobre?“

„Dobre.“ Priniesli naše pečivo a pustili sme sa do jedenia. Asi o sedemdesiat sekúnd neskôr sme boli hotoví. Langston siahol po svojej peňaženke – myslel som si, že chce zaplatiť účet. Ale potom ku mne posunul niekoľko dvadsaťdolarových bankoviek.

„Nechcem tvoje špinavé striebro!“ vykrikoval som. Možno prihlasno na takú normálnu reštauráciu pre všedných zákazníkov.

„Prosím?“

„Postarám sa o to,“ preložil som a vrátil mu peniaze.

„Ale pochop – musí to byť pekný stromček. Najkrajší.“

„Neboj sa,“ uistil som ho a potom som použil vetu, ktorá bola odjakživa najtypickejším platidlom v New Yorku: „Poznám jedného chlapíka.“

Pre Newyorčanov bolo takmer nemožné dostať sa k stromčekom, takže každý december stromčeky prišli k Newyorčanom. Vinárne, zvyčajne lemované črepníkmi s kvetinami, boli odrazu zapratané borovicami. Prázdne parcely sa zrazu hemžili stromčkami, niektoré podniky boli otvorené do neskorých hodín pre prípad, že sa niekto o druhý v noci rozhodne, že sa mu máli vianočnej atmosféry.

Niektoré z týchto ihličnanov mali na starosti chlapíci, ktorí vyzerali, že sa donedávna živili ako díleri drog, aby si na chvíľu vyskúšali biznis s iným druhom ihličiek. Pri iných stáli muži vo flanelových košeliach, ktorí akoby boli v New Yorku prvýkrát – *bože, aké veľké je to veľkomesto!* Často im vypomáhali študenti, ktorí potrebovali krátku brigádu. Tento rok bol jedným z týchto študentov môj najlepší kamarát Boomer.

Rozhodne mu chvíľu trvalo, kým sa zaškolil vo svojom novom remesle. Primného ráz videl *Snoopyho Vianoce* a nadobudol dojem, že najžiadanejšie budú práve tie najviac prednuté, suché stromčeky – lebo postarať sa o ne bolo viac v súlade s duchom Vianoc, než priniesť si domov sebestačný, zdravý stromček. Tiež si myslel, že vianočné stromčeky možno po Vianociach opäť zasadiť. Bol to ťažký rozhovor.

Našťastie, čo Boomerovi chýbalo v hlave, vynahrádzal svojou úprimnosťou, takže zvest' o jeho stánku na Dvadsiatej druhej ulici sa rozchýrila široko-ďaleko a z Boomera sa stal popredný stromčekový škriatok. Myslím, že toto uznanie mu stačilo na to, aby neľutoval, že sa v poslednom ročníku vzdal miesta na internátnej škole a ostal na Manhattane. Pomohol mi vybrať stromčeky pre otca aj mamu. (Moja mama dostala oveľa krajší stromček.) Bol som presvedčený o tom, že Boomer sa svojej úlohy vybrať ten najlepší stromček pre Lily zhostí s nadšením. Napriek tomu som začínal váhať. Nie kvôli Boomerovi... ale kvôli Sofii.

Okrem Boomerovho odchodu z internátnej školy priniesol nový školský rok ešte niekoľko prekvapení. Celkom prekvapivé bolo, že rodina mojej bývalej priateľky Sofie sa nasťahovala späť do New Yorku po tom, čo sa zaprisahali, že v Barcelone ostávajú nadobro. Nebolo vôbec prekvapivé, že hoci som ju rád videl, nebola to radosť v štýle „moja bývalá je naspäť a bude z toho pohroma“ – tieto veci sme si ujasnili, keď bola naposledy na návšteve. Ale bolo **EXTRÉMNE PREKVAPIVÉ**, keď sa začala motať okolo Boomera... a potom sa okolo neho motala čoraz viac... a viac... takže kým som sa stihol mentálne pripraviť na to, čo sa zdalo nezvratné, začali spolu *chodiť*. Pre mňa to bolo, akoby ste vzali ten najlepší, najdrahší syr a roztopili ho na burgeri. Oboch som ich mal rád, inými spôsobmi, ale vidieť ich spolu mi spôsobovalo bolehlav.

Rozhodne som sa nechcel zastaviť u Boomera v práci a zistiť, že tam je so Sofiou a vyžarujú do celej metropolitnej oblasti láskyplné vibrácie. Boli ešte na začiatku vzťahu, uží-